Region Stockholm

19
Svar på skrivelse från Vänsterpartiet angående en specialistutbildning för sjuksköterskor inom neurologi
HSN 2022-0861

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Utbildning
Susanne Kalén

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-10-06

HSN 2022-0861

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Vänsterpartiet angående en specialistutbildning för sjuksköterskor inom neurologi

Ärendebeskrivning
I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Vänsterpartiet att regionen tar fram och erbjuder en specialistsjuksköterskeutbildning inom neurologi.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Vänsterpartiet

Förslag till beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Vänsterpartiet föreslår att regionen tar fram och erbjuder en specialistsjuksköterskeutbildning inom neurologi. Vänsterpartiet framhåller att patientgrupperna inom neurologisk och neurokirurgisk vård ökar inom de stora patientgrupperna inom neuro men även inom mindre patientgrupper med specifika behov. De menar att den neurologiska sjukvården utvecklas till att bli mer och mer högspecialiserad och därför kräver personal med avancerad specialiserad kompetens. Vidare framhåller Vänsterpartiet att regionen har det yttersta ansvaret för att säkerställa hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning, bland annat genom att vara en attraktiv arbetsgivare och möjliggöra karriärvägar. De menar att fler specialistsjuksköterskor inom neurologi skulle öka tillgängligheten till neurologisk vård för patienterna och vara ett sätt att komma till rätta med

personalbrist. Vänsterpartiet föreslår därför att regionen tar fram och erbjuder en specialistsjuksköterskeutbildning inom neurologi.

Överväganden
Specialistsjuksköterskeutbildning inom neurologi finns inte som en egen specialistsjuksköterskeinriktning enligt Högskoleförordningens elva specialistsjuksköterskeinriktningar. I Högskoleförordningen finns även examensmål för en tolfte inriktning, specialistsjuksköterskeexamen med en viss annan inriktning, som kan användas utifrån vilka ytterligare kompetensområden det finns särskilda behov av, såsom till exempel neurosjukvård.

Specialistsjuksköterskeutbildning inom neurosjukvård ges idag inom den så kallade tolfte inriktningen av Göteborgs universitet. Även Linköpings universitet planerar att starta specialistsjuksköterskeutbildning inom neurosjukvård from 2023. Förutom dessa utbildningar finns ett flertal fristående kurser inom neurologi, 7,5–15 högskolepoäng, på olika lärosäten. Det finns även en uppdragsutbildning för sjuksköterskor inom neurologi, 15 högskolepoäng, som startar varje höst på Karolinska Institutet.

Lärosätenas grunduppdrag är att utbilda för ett nationellt kompetensbehov, och inte baserat på vilka regionala behov som finns. Detta begränsar regionens inflytande över de närliggande lärosätenas utbildningsutbud och deras dimensionering av utbildningsplatser.

Översikt av utbildningsutbudet inom neuro-området för sjuksköterskor:
- Specialistsjuksköterskeutbildning inriktning neurosjukvård, 60 högskolepoäng, Göteborgs Universitet, start 1 gång/år, 15 platser, halvfart, nu campusbaserad med vissa moment på distans, from 2023 distansbaserad med vissa moment på campus.
- Specialistsjuksköterskeutbildning inriktning neurosjukvård, 60 högskolepoäng, Linköpings universitet, start vartannat år from 2023, 15 platser, halvfart, huvudsakligen campusbaserad, vissa moment på distans.
- Fristående kurser inom neurologi, riktade till sjuksköterskor och andra professioner, flera lärosäten i landet, 7,5–15 högskolepoäng.
- Uppdragsutbildning neurosjukvård, 15 högskolepoäng, Karolinska Institutet, start varje höst, genomförs i samverkan med Karolinska universitetssjukhuset. Pris per utbildningsplats för anställda på Karolinska: 10–15 000 kr. Pris per utbildningsplats för anställda hos annan arbetsgivare: 25 000 kr.

Distansutbildningar blir allt vanligare inom högskolan vilket ökar tillgängligheten i landet av utbildningar där det, nationellt sett, finns ett begränsat behov av utbildningsplatser. Distansutbildningar ger ökad flexibilitet eftersom studenten inte är bunden till en specifik ort eller plats under studierna. Det ger också större möjligheter att kombinera studier med arbete.

Förvaltningen instämmer med att det finns behov av kurser och utbildningsprogram för sjuksköterskor inom neuroområdet, men hur stora behoven är nationellt och regionalt har inte identifierats. Även Regionala programområdet (RPO) för nervsystemets sjukdomar instämmer med att det finns behov av specialiserad kompetens inom neurosjukvård för sjuksköterskor.

Det nationella behovet av specialistsjuksköterskeutbildning inom neurosjukvård bör därför identifieras och en bedömning göras om det nationella utbudet av utbildningar och kurser som redan finns och ligger i planering att starta är tillräckligt eller ej. Frågan bör därför lyftas på nationell nivå till Nationella vårdkompetensrådet och till Nationella programområdet (NPO) för nervsystemets sjukdomar. Förvaltningen har samverkan med båda dessa råd och kan således ta frågan vidare där.

Förvaltningen vill även framhålla vikten av att dessa specialinriktade kurser och utbildningar bör ges som distansutbildningar för att öka tillgängligheten nationellt och därmed underlätta för Region Stockholm att tillgodose det regionala kompetensbehovet för sjuksköterskor inom neurosjukvård.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Tora Almquist
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2022-10-06

Region Stockholm

HSN 2022-06-14

Vänsterpartiet **SKRIVELSE**

Skrivelse från Vänsterpartiet angående en specialistutbildning för sjuksköterskor inom neurologi

Regionen har det yttersta ansvaret för att säkerställa hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning. Det handlar om att både behålla personalen, vara en attraktiv arbetsgivare för dem som söker en anställning och ge en positiv bild av vårdarbete för dem som är på väg att välja yrkesbana samt möjliggöra karriärvägar och vidareutbildningar. Men misslyckandet är tydligt. Vårdprofessioner har flytt som råttor från ett sjunkande skepp och idag är det brist på sjuksköterskor, både grundutbildade och många specialistinriktningar, barnmorskor, allmänläkare, psykologer, biomedicinska analytiker, logopeder och på sikt även undersköterskor. Även inom neurologin behövs förstärkning av specialistutbildade sjuksköterskor.

Inom neurologisk och neurokirurgisk vård finns stora och växande patientgrupper såsom stroke, migrän, Parkinson, MS och, utöver dessa, mindre grupper som har specifika behov till exempel traumatiska hjärnskador, traumatiska ryggmärgsskador, hjärntumörer, epilepsi, ALS, samt ytterligare mer än 300 olika huvudvärkssyndrom. Det innebär ett ökat behov av fördjupad kompetens och färdighet, för att bedöma medvetandegrad, göra neurologisk bedömning, använda diagnosspecifika skalor för att följa symtom och utveckling av sjukdomen. Även kunskaper och färdigheter kring relevanta omvårdnadsåtgärder för respektive patientgrupp är av stor vikt.

Inom neurologin har det gjorts stora framsteg och neurosjukvården blir alltmer högspecialiserad. Idag finns behandling, bromsande eller till och med botande behandling. För att kunna ta till vara på dessa framsteg krävs personal som har kunskap om behandlingarna och vet att använda dem i praktiken. Området kräver liksom många andra specialiteter avancerad specialiserad kompetens. Med ökad kunskap kommer ökade befogenheter.

Utbudet av specialistprogram och relevanta kurser inom neurologiområdet är ytterst litet regionalt, vilket även gäller nationellt. Inget av de elva fasta specialistprogrammen som anges i Högskoleförordningen är relevant för majoriteten av sjuksköterskor som arbetar inom neuroområdet, då kursinnehållet generellt i ytterst liten mån berör neuro.

Ett sätt att komma till rätta med personalbristen vore att inrätta en utbildning av specialistsjuksköterskor inom neurologi i regionen egen regi, vid Karolinska Institutet (KI). Idag finns en utbildning, i Göteborg som ges på halvfart under två år, vilket har både för- och nackdelar. En fördel är att kursdeltagaren kan arbeta halvtid kliniskt under hela utbildningstiden.

Specialistsjuksköterskor inom neurosjukvården gör det enklare att få tillgång till viss vård och behandling. Fler specialistsjuksköterskor ger en snabbare ingång till vården. Generellt gäller att specialistutbildningar är ett arbetsmiljöincitament. De ger möjlighet till karriärutveckling och stimulerar till mer forskning och utveckling inom vård och omvårdnad. Specialistsjuksköterskor inom neurosjukvård skulle kunna arbeta inom neurologisk öppenvård och avlasta neurologer vissa arbetsuppgifter och därmed öka tillgängligheten till neurologisk öppenvård.

Vänsterpartiet föreslår därför

att regionen tar fram och erbjuder en specialistsjuksköterskor utbildning inom neurologi.